

၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံ ။ ။ နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု၏ ပြည်နယ်များ အကြောင်းအရာ (အဆက်)

ရေးသားသူ ။ ။ EPRP

ထုတ်ဝေသည့်ရက် ။ ။ ၁၅ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၆

EPRP ၏ ယခင်ထုတ်ဝေခဲ့သော အထင်အမြင်နှင့်သုံးသပ်ချက်ဆောင်းပါများမှာ

- [၂၁ ရာစုပင်လုံနှင့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ](#)
- [၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံ ။ ။ နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု၏ ပြည်နယ်များအကြောင်းအရာ](#)

ကောက်ချက် ၂ ခုဆွဲထုတ်ရပါသည်။

၁။ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြင်ဆင်နိုင်ပါက တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ယုံကြည်မှုကို စတင်ရှိနိုင်ယုံမက ဖက်ဒရယ်စနစ်တည်ဆောက်လိုသည့် အမြင့်မားဆုံးသော ဆန္ဒပြင်းပြမှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရန် အတွက် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဲ ၇၅% ကျော် ရရှိရန် လိုအပ်ပြီး တပ်မတော်က ၂၅% ရယူထားသည့်အတွက် ပြင်ဆင်ရေးမှာ ဖြစ်နိုင်စရာမရှိဟန် တူပါသည်။

ရွေးချယ်ရန် ၂ ခုရှိပါသည်။

- တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်များအား လွတ်လပ်စွာမဲပေးရန် ခွင့်ပြုထားပြီး အချို့သည် ပြင်ဆင်ရေးအား သဘောတူညီနိုင်ပါသည်။
- အခြားချဉ်းကပ်မှုတရပ်မှာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေထဲတွင် စစ်တပ်ပါဝင်ပါတ်သက်မှု သည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် တပြေးညီပါဝင်သင့်ကြောင်း အကြံပြုလိုပါသည်။ တပ်မတော်သည် မိမိရရှိထားသော ဝေစုနေရာကို တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ

နှင့်ဝေမျှသင့်ပါသည်။ဥပမာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့်တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်လွှတ်တော်များ တွင် ရရှိထားသော ၂၅%နေရာ၏ တဝက်ကို အပစ်ရပ်သဘောတူညီမှုရရှိထားပြီးသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအားခွဲဝေပေးခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ နိုင်ငံတော်အဆင့် နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲမဖြစ်မနေလိုအပ်ပြီး ကျယ်ပြန့်သောပြည်နယ် အခြေပြု သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု သို့မဟုတ် ဖြစ်ရပ်အခြေပြုတွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး များ ပေါ်ထွက်စေရန် အားပေးထောက်ခံမှုပေးရမည်ဖြစ်ကာ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်အစိတ်အပိုင်း တခုအဖြစ် ရံပုံငွေထောက်ပံ့ပေးရမည်ဖြစ်သည်။
ပြည်နယ်များ အတွင်းရှိလူများကသာလျှင် မိမိတို့ အလိုရှိမှုကို အပြည့်အဝတင်ပြပြောဆို နိုင်မည်ဖြစ်ကာ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုသည် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝပြီး လုပ်နိုင် ကိုင်နိုင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ယခုဆောင်းပါးတွင် အရေးကြီးသည့်အခြားတချက်ဖြစ်သော အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဆောင်ရွက်မှုကို အသားပေးဖော်ပြထားပါသည်။

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးများပြုလုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း ပြင်ပစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့်နိုင်ငံတော်မှပြုလုပ်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအကျိုးစီးပွားများသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအသိုက်အမြုံအားနစ်နာဆုံးရှုံးမှုများဖြစ် နေရသည်ကို တိုင်းရင်းသားဒေသများ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။သို့ပါ၍ နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုသည် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သောရလဒ်များဖြစ်ပေါ်စေမည်ဟု တိုင်းရင်းသားများယုံကြည်ရန် ဆန္ဒဖြစ် နေချိန်တွင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအသိုက်မြုံများမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးအရသာပျောက်ပျက်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအသိုက်မြုံများအတွက် လတ်တလောပြဿနာရပ်များမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်မြေယာ ကိစ္စများ ဖြစ်ပြီး တူညီမှုရရှိထားပြီး တနိုင်ငံလုံးအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ် (NCA) ရေးထိုး ထားသည့်တိုင် မြန်မာစစ်တပ်အား တိုင်းတပါးကျူးကျော်ရေးအဖွဲ့အဖြစ် ဆက်လက်ရှုမြင်လျှက်ရှိနေ ကြသည်။

၂၀၁၂ နှစ်ဖက်သဘောတူအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးများလက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်း စဉ်အားလူထုယုံကြည်ထောက်ခံမှုရေချိန်မှာ အလွန်အမင်းဆက်လက်ကျဆင်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ရှိ ရသည်။ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေးအတွက် အစိုးရအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့နှစ်နာမှုများ၊ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို အလေးထားမှုထင်ဟပ်စေမည့် အခရာကျသောဖြေလျှော့မှုများပြုလုပ်ပေးရမည် ဆိုသည်မှာ သိသာထင်ရှားပါသည်။ထင်သာမြင်သာရှိသောကိစ္စရပ်များမှာမြေယာအရေးနှင့်ဘာသာ စကားတို့ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

- ၂၀၁၂ ကအသစ်ပြဌာန်းလိုက်သောမြေယာဥပဒေသစ်သည် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအသစ် ပြုလုပ်မှုများ နှင့်တိုက်ဆိုင်ပါတ်သက်နေပါသည်။တိုင်းရင်းသားဒေသများရှိဘဝတွင်ဆက်လက် အရေးပါနေသည့် ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေများကို ဥပဒေသစ်တွင်အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမရှိပါ။ ထို့ပြင်အာဏာရှိသူများ သို့မဟုတ် အာဏာနှင့်ဥပဒေကိုအလွဲသုံးစားပြုနေသူများ၏ မြေယာ သိမ်းယူမှုများရှိနေပါသည်။မြေယာဥပဒေများသည် ဖက်ဒရယ်မြန်မာနိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး အတွက် ဥပဒေပြုရေးကိစ္စရပ်ဖြစ်ပြီးပြည်နယ်များ၏တာဝန်ဖြစ်ကာ ဥပဒေများသည်ဒေသ ဆိုင်ရာအခင်းအကျင်းနှင့်အံ့ခွင်ဝင်ကျဖြစ်ရမည်သကဲ့သို့ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေများကိုထည့် သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။မြေယာဥပဒေသစ်အသက်ဝင်စေရေးအား မြေယာနှင့်ပါတ်သက်သည့် နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုမတိုင်မီအထိ အစိုးရကဆိုင်ငံ့ထားလိုက်ပါက တိုင်းရင်းသားလူမျိုး စု များအတွက် အသွင်သဏ္ဍန်အဖြစ်အလွန်ထင်ရှားအရေးပါလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။
- တချိန်တည်းတွင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့အတွက် ပညာရေးစနစ်အဦးပိုင်းတွင် မိခင်ဘာသာ စကားသင်ကြားရေး၊တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့ဘာသာစကားအား အစိုးရကတရားဝင်အသိ အမှတ်ပြုရေးအပါအဝင် ဘာသာစကားကိစ္စရပ်သည်လည်း အဓိကတွန်းအားဖြစ်ပြီး လက်နက် ကိုင်တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ၏လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ထည့်သွင်းထားသင့်ပါသည်။အချို့သော ဖြေလျော့မှုများမှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုထောက်ခံရပ်တည်ရေးအုပ်စုများကြောင့် အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့ပါသည်။အစိုးရကျောင်းများတွင် တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားသင်ကြားပို့ချမှုမှာဖြစ်တန်ရာ ရှိသော်လည်း အစောပိုင်းပညာရေးစနစ်တွင် မိခင်ဘာသာစကားသင်ကြားရေးမှာ အနည်းငယ် ရှေ့ရောက်လျက်ရှိပါသည်။တဖန် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဘာသာစကားတန်ဖိုးနှင့်ပါတ်သက်၍ ထောက်ပံ့မှုရှိကြောင်းကြေညာပေးခြင်းနှင့်တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုတို့သည် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ပေါ်ထွန်းရေးအတွက် အရှိန်အဟုန်ကောင်းပါစေလိမ့်မည်။

ဖော်ပြခဲ့သောအချက်များသည် လစ်ဟာနေသောအခွင့်အရေးနှစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး စတင်ရန်နောက်ကျခြင်း မရှိသေးပါ။

အခြားအကြံပြုချက်များမှာ

က။ အပစ်ရပ်ထားသည်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် မရပ်ထားသည်ဖြစ်စေ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့အတွက် အရှိတရားမှာ တပ်မတော်အားကျူးကျော်သူ ရန်သူဟုသာသိထားကြသည်။တပ်မတော်အနေဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအပြီးနောက်ပိုင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပြည်နယ်များတွင်တပ်တည်ရှိနေမှုကို လျော့ချမည်ဟု အသိပေးပြောကြားမှုပြုသင့်ပါသည်။

ခ။ အစိုးရသည် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာဒေသများတွင်ဖြစ်ပွားနေသောတိုက်ပွဲများအဆုံးသတ်ရေးအတွက် တပ်မတော်နှင့်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့်အလျင်အမြန်လုပ်ဆောင်ရပါမည်။ထိုကနဦး အဆင့်မရှိဘဲအခြားသောယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေးကြိုးပမ်းချက်များအား ရိုးသားမှုမရှိဟုထင်မြင် ခံရနိုင်ဖွယ်ရှိပြီး အပစ်ရပ်စဲရေးလက်မှတ်ရေးထိုးထားသောတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် မထိုးရသေးသောအဖွဲ့များကြားသပ်လျှို့မှုဟုထင်မြင်ခံရဖွယ်ရှိပါသည်။

ဂ။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသို့ ဖြန့်ကျက်နိုင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့အားကြားဖြတ် ကာလအစီအမံများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားဝင်မှုအချို့ လွှဲပေးသကဲ့သို့ပြုလုပ်ရပါမည်။ထိုအရာများ သည် NCA စာချုပ်ထဲတွင်ရည်ညွှန်းထားသောလည်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ မပါရှိပါ။ပြည်နယ်တွင်းလုံခြုံရေးမည်သို့ဖော်ဆောင်ပုံသည် နိုင်ငံတော် ဆောင်ရွက်မှုထက် ဒေသတွင်းဆောင်ရွက်မှုကတဆင့်မည်သို့အောင်မြင်မှုရှိနိုင်ပုံကို အကဲဖြတ် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဃ။ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်သည့် အစီအစဉ်များအား ထောက်ပံ့ကူညီရင်း အလှူရှင်များ၊ ကုလသမဂ္ဂ အေဂျင်စီများနှင့် နိုင်ငံတကာအန်ဂျီအိုများအကြား နားလည်မှုရှိစေရန် တွန်းအားပေးရမည်ဖြစ်ကာ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေးအား အစိုးရကဦးစားပေးလုပ်ဆောင် ရမည်ဖြစ်သည်။ အပစ်ရပ်စဲရေးဒေသများတွင် နိုင်ငံတကာ၏ မြေပြင်မျက်မြင်ကူညီမှုအား လိုအပ် လျှက်ရှိပြီး ထိုနည်းဖြင့် NCA စာချုပ်ထဲရှိ ကြားဖြတ်ကာလအစီအမံများကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေ ပါသည်။

အောင်မြင်သော နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုဖော်ဆောင်ရေးနှင့် ပါတီသက်၍ တတိယနိဂုံးကောက်ချက် တခုမှာ ယုံကြည်မှုလိုအပ်ချက်အကြောင်း ပြောဆိုရသည်မှာ လွယ်ကူသော်လည်း အရေးကြီးသော ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများ ပြုလုပ်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားမှာ ယခုအခါ အစိုးရနှင့် တပ်မတော်အပေါ်တွင် တည်ရှိနေပါသည်။